

7. april 2020

(Svensk) Risikovurdering ved mangel på værnemidler (PBU – Personligt BeskyttelsesUdstyr) til den veterinære branche

RISIKOVURDERING: Midlertidig fravigelse fra K112¹ under COVID-19

Som følge af Covid-19-pandemien har svensk veterinær virksomhed lidt under mangel af produkter, der normalt bruges til at sikre overholdelse af det svenske landbrugsagenturs regel K112. I sin tidligere meddelelse til MSB foreslog Jordbruksverket (den svenske landbrugsstyrelse), at dyrepleje i en nødsituation skulle opfylde kriterierne for samfundsvigtig virksomhed. Repræsentanter fra branchen har derfor været samlet for at udarbejde en samlet risikovurdering af, hvordan dyresundhedspleje kan udføres for både selskabs- eller produktionsdyr med midlertidige afvigelser fra K112 uden at bringe patientsikkerhed, dyrebeskyttelse, infektionsbeskyttelse, kvalitet af pleje eller personalets arbejdsmiljø i fare. Gruppen har også sat et mål om, at virksomheder kan fortsætte sine aktiviteter uden større begrænsninger for at sikre job og begrænse de økonomiske konsekvenser af coronakrisen og derved sikre adgang til dyresundhedspleje i landet.

Udarbejdet april 2020 af:

- Anna-Maria Andersson, Hygienedirektør IVC Evidensia
- Kerstin Vikman, Quality Manager District Veterinarians
- Madelene Wijk, Group Infection Prevention and Control Manager AniCura
- Maria Karlsson, Director of Operations MittNorrland Animal Health
- Stine Hoelgaard, Clinical Veterinarian Evidensia Helsingborg
- Representative Veterinarian Medicinsk kvalitetschef Anicura har deltaget i risiko-vurderingsarbejdet.

Oversat til dansk af Astrid Lund, Egtved Dyr lægerne

Risikovurderinger for patientsikkerhed i de enkelte operationer

Tanken er, at denne dokumentation skal kunne tilpasses og bruges af de enkelte sundhedsinstitutioner. Risikoanalysen suppleres derefter med virksomhedernes egne direktiver baseret på tilgængeligheden af personlig beskyttelsesudstyr (PBU) og desinfektionsprodukter.

Vores vurdering er, at det er det humane sundhedsvæsens stærkt øgede behov for PBU, der forårsager en mangel på PBU globalt og ikke PBU-forbrug i den veterinære branche. I denne sammenhæng er vores forbrugsmængder meget små. I vid udstrækning er der mangel på produkter, der udelukkende bruges i det

¹ K112: I Sverige trådte loven K112 i kraft 1. april 2014 og den foreskriver bl.a., at alle arbejdspladser, som arbejder med dyr, skal have en hygiejneplan, samt at alt veterinært sundhedspersonale skal arbejde efter basale hygiejnerutiner.

Basale hygiejnerutiner ifølge K112:

- Håndvask ved behov og hånddesinfektion før og efter al patientkontakt
- Brug af forklæde og handsker ved behov
- Kortklippede og ulakerede negle
- Opsat hår
- Ingen ringe, armbånd eller armbåndsure
- Kortærmet tøj for at kunne desinficere underarme op til albuen

Risikovurdering ved mangel på værnemidler til den veterinære branche Side 1 af 3

FAGGRUPPE FAMILIEDYR

ISO Dyr lægen | Tlf: +45 3092 1500 | E-mail: info@iso-dyrlaegen.dk | www.iso-dyrlaegen.dk

Den Danske Dyr lægeforening | Danish Veterinary Association | Peter Bangs Vej 30 | DK-2000 Frederiksberg

Tlf: +45 3871 0888 | E-mail: ddd@ddd.dk | www.ddd.dk

humane sundhedsvæsen. Gruppen ønsker derfor at fremhæve levedygtige veterinære alternativer under Covid-19-pandemien.

En generel anbefaling fra gruppen er at bruge sæbe, vaskemidler, desinfektionsmidler og beskyttelsesudstyr på en ansvarlig og rationel måde til at styre de disponible ressourcer.

For de produkter, hvor der alligevel sandsynligvis er en mangelsituation, skal alle sundhedsinstitutioner lede efter alternativer til de produkter, der normalt bruges i virksomheden. Eksempler på alternativer, der kan overvejes i en mangelsituation, er køb af regnfrakke i tilfælde af mangel på operationskitler, brug af visir eller mundbeskyttelse i stof i stedet for mundbeskyttelse af engangsmateriale, autoklaverede kirurgiske klæder og operationsafdækning i stof, plastikpose eller enklere beskyttelseshandsker fra købmanden som beskyttelse for hænder, undersøgelseshandsker til kritiske situationer og muligvis egenfremstilling af hånddesinfektion i henhold til WHO's recept. Hvis de enkelte virksomheder træffer deres egne produktionsbeslutninger, skal AFS 2011: 19 Kemisk arbejdsmiljørisici tages i betragtning.

Arbejdsgange og hygiejniske arbejdsmetoder er altid vigtige, men ekstra vigtige under Covid-19-pandemien, når manglen på hygiejneprodukter bliver betydelig. Plejepersonalets hænder er en risikofaktor for smittespredning. Derfor er det ekstra vigtigt at undgå kontakt med potentielle patogener i det daglige arbejde ved for eksempel at anvende alternative barrierer som nævnt ovenfor, eller for eksempel instrumenter som hjælpemidler i kontakt med for eksempel sår.

Vi mener, at vi trods herskende omstændigheder og delvis mangel på PBU, kan yde sikker dyrepleje set ud fra et smittespredningsperspektiv. Ved hurtig tilpasning i en delvis mangelsituation kan PBU forbeholdes de vigtigste patienter (for eksempel ortopædiske patienter og infektionspatienter) i stedet for at følge virksomhedens normale hygiejneplan i henhold til K112, indtil en total mangelsituation opstår.

K112 har været en grundlæggende forudsætning for udvikling af svensk sundhedshygiejne på veterinærsiden til det høje niveau, vi holder i dag. Det skal dog bemærkes, at vi i Sverige, selv før introduktionen af K112, leverede veterinærpleje på højt niveau med gode resultater. Den samlede, mangeårige erfaring betyder, at vi kan føle os sikre på, at vi kan yde sikker pleje, selv ved visse afvigelser fra K112, forudsat at vi foretager justeringer ude i de enkelte klinikker i overensstemmelse med herværende risikovurdering.

I nogle tilfælde kan man dog stadig frygte en negativ konsekvens af afvigelserne. For eksempel estimerer gruppen, at der kan være et øget behov for perioperative antibiotika ved for eksempel ortopædiske indgreb under de nuværende omstændigheder. Ved en øget brug af antibiotisk profylakse mener gruppen, at prognosen for den grundlæggende lidelse skal være god for at forsvare dette tiltag. Det skal dog især bemærkes, at fortsat antibiotikabehandling ud over perioperativ profylakse ikke kan kompensere for mangler i plejemulighederne, men snarere bereder vejen for resistente bakterier. Denne kendsgerning, sammen med svenske dyrlægers opmærksomhed på antibiotikaresistens får os til at vurdere, at et øget brug af antibiotika trods alt bliver beskedent.

I tilfælde af en fuldstændig mangel på PBU vil det imidlertid være udfordrende at yde veterinære ydelser i de kritiske dele af veterinær virksomhed (sterilcentralen, operationsafdeling og isolationsafdeling). I det tilfælde skal både risici i arbejdsmiljøet og hygiejnen i plejen i stigende grad vejes mod dyrebeskyttelse og prognose for dyrets skade eller sygdom. Ikke-akut behandling eller operation kan muligvis blive udskudt eller henvist til en klinik med større ressourcer af PBU. Eutanasi som alternativ til behandling kan være relevant på et tidligere sygdomsstadium end under normale omstændigheder.

Risikovurdering ved mangel på værnemidler til den veterinære branche Side 2 af 3

FAGGRUPPE FAMILIEDYR

ISO Dyrlægen | Tlf: +45 3092 1500 | E-mail: info@iso-dyrlaegen.dk | www.iso-dyrlaegen.dk

Den Danske Dyrlægeforening | Danish Veterinary Association | Peter Bangs Vej 30 | DK-2000 Frederiksberg

Tlf: +45 3871 0888 | E-mail: ddd@ddd.dk | www.ddd.dk

Risikovurderinger for arbejdsmiljøet i de enkelte klinik.

Vi vil især understrege, at risikovurderingen vedrører patientsikkerhed og risikoen for smitte i veterinær virksomhed og ikke tager højde for risici i arbejdsmiljøet, når man afviger fra K112. Gruppen forudsætter, at der foreligger et lokalt ansvar for det systematiske arbejdsmiljøarbejde, der kan bidrage med kompetence til at designe lokale retningslinjer i fravær af PBU for at sikre, at arbejdsmiljøet er sikkert for personalet. I tilfælde af fuldstændig mangel på PBU og mistanke om zoonose, skal den enkelte klinikleder foretage en vurdering af, om en anden klinik er i stand til at modtage patienten. Selv aflivning kan være en mulighed.

Konklusion

Vi anbefaler alle klinikker nøje at følge de hygiejniske konsekvenser af afvigelse fra K112. Hospitalsinfektioner (infektioner med bakterier med særlig resistens, postoperative infektioner, gastrointestinale symptomer, urinvejsinfektioner og luftvejsinfektioner) er eksempler på spredning af infektion, der få konsekvenser, når man afviger fra K112. Vi vurderer dog den samlede risiko for sundhedshygiejniske konsekvenser i tilfælde af en delvis mangel på PBU som værende lav, såfremt klinikkerne er opmærksomme på de anvendte arbejdsgange og arbejdsmetoder.